

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd

**Innkalling
for
Oslo bispedømmeråd**

Møtedato: 05.09.2016
Møtested: Bispegården
Møtetid: 16:00 - 21:00

Det serveres middag i stuene kl. 16.00. Andakt i kapellet kl. 16.30 ved Tone Louise Stranden.

Saksfremlegg publiseres i Møteportalen (mote.kirken.no)

Forfall meldes snarest til Elise Sandnes, els@kirken.no, eller på telefon 958 32 458

Saksliste

Saksnummer	Sakstittel	Gradering
060/16	Godkjenning av innkalling og saksliste Saksordfører: Gard Realf Sandaker-Nielsen	
061/16	Godkjenning av møtebok Saksordfører: Gard Realf Sandaker-Nielsen	
062/16	Referat- og orienteringssaker Saksordfører: Kristin Skjøtskift	
063/16	Høring om Vigselsliturgi og forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par Saksordfører: Trygve Rø	
064/16	Høring om Regler for Kirkelig utdanningscenter nord Saksordfører: Harald Hegstad	
065/16	Forslag til nytt delegasjonsreglement Saksordfører: Gard Realf Sandaker-Nielsen	
066/16	Økonomirapport pr juni 2016 Saksordfører: Ole Einar Dørum	

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Camilla Haga Svevad	BDRSF - 011.2	16/3158

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
060/16	Oslo bispedømmeråd	BS	05.09.2016

Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksopplysninger:

Det vises til regler for formene for bispedømmerådets virksomhet.

Administrasjonen har satt opp sakslisten etter drøfting med bispedømmerådets leder.

I henhold til regelverket, jf KM 19/96 § 3, skal bispedømmerådet ta stilling til hvilke saker som skal behandles i lukket møte.

Forslag til vedtak:

Innkalling og saksliste godkjennes.

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Camilla Haga Svevad	BDRSF - 011.2	16/3158

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
061/16	Oslo bispedømmeråd	BS	05.09.2016

Godkjenning av møtebok

Saksopplysninger:

Utkast til protokoll fra møtet 13.06.2016 er vedlagt

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møtet 13.06.2016 godkjennes uten merknader

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Camilla Haga Svevad	BDRSF - 011.2	16/3158

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
062/16	Oslo bispedømmeråd	BS	05.09.2016

Referat- og orienteringssaker

Underliggende saker:

Saksnummer	Tittel
062/16.1	OBDR-møte 05.09.2016 - Muntlige orienteringer og nytt fra nettsidene
062/16.2	Referat fra styringssamtale for Oslo bispedømme 09.03.2016

Saksopplysninger:

Forslag til vedtak:

De fremlagte sakene blir tatt til orientering

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Magne Sandberg	BDRSF - 353	16/2479

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
063/16	Oslo bispedømmeråd	BS	05.09.2016

Høring om Vigselsturgi og forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par

Vedlegg:

Vigselsturgi og forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par - høringsbr
Saksdokument til høringen om Vigselsturgi og forbønnsliturgi for likekjønnede og ul
Vigsel. Bokmål (L)(290215)
Forbønn for borgerlig inngått ekteskap Bokmål (L)(290217)

Saksopplysninger:

Kirkemøtet 2016 vedtok at det i tillegg til dagens liturgier for ekteskap og forbønn for borgerlig inngått ekteskap mellom kvinne og mann, «må utarbeides tilsvarende liturgier som inkluderer likekjønnede par og som kan brukes overfor alle par» (KM sak 17/16). Disse liturgiene innføres som ordinære liturgiske ordninger og gjøres gjeldende i hele Den norske kirke slik at alle medlemmer kan inngå ekteskap i sin lokale kirke.

Kirkerådet skriver at kirkemøtevedtaket sier at de nye liturgiene skal være «tilsvarende liturgier» som de gjeldende liturgiene. Dette forstås slik at de nye liturgiene i form og innhold må ligge nært opptil de nå gjeldende liturgiene. Samtidig må de være forskjellige fra disse ved at de kan anvendes både overfor likekjønnede og ulikekjønnede par.

Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) behandlet et forslag til vigsel- og forbønnsliturgier for likekjønnede par på sitt møte 13. mai. Administrasjonen foreslo noen endringer i NFGs forslag. Dette ble drøftet på Kirkerådets møte 7.-8. juni. Også Kirkerådet gjorde enkelte endringer og fastsatte det forslaget som nå er sendt på høring. Hos alle instanser ble det lagt vekt på at vigsel- og forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par skal ligge nært opp til någjeldende vigsel- og forbønnsliturgier fra 2003. Derfor er de nye forslagene presentert slik at de er sammenstilt med liturgi fra 2003, men det er bare de nye liturgiforslagene som nå er til høring, og ikke vigsel- og forbønnsliturgi fra 2003.

Kirkerådet fattet følgende vedtak i sitt møte (KR-sak 22/16):

Kirkerådet sender forslag til liturgi, med de endringer som fremkom i møtet, ut på høring.

Liturgien og saken får den foreløpige tittel : «Vigselsliturgi og forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par». Kirkerådet tar endelig stilling til tittelen etter høringen. Kirkerådet ber om å få saken tilbake på oktobermøtet med sikte på behandling i Kirkemøtet 2017. Se ellers vedlagte høringsdokument fra Kirkerådet.

Kirkerådet har bedt om synspunkter og eventuelle endringsforslag på følgende 11 spørsmål. Oslo biskop har signalisert at han vil avgi egen uttalelse.

Administrasjonen erkjenner at det er grunnleggende ulike synspunkter i rådet, og har derfor utarbeidet et forslag med svaralternativer på noen av spørsmålene.

- 1. Mener dere at liturgiforslagene (Ordning for vigsel og vigselsliturgi og forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par) svarer godt til Kirkemøtets vedtak (KM sak 17/16)?**

Vurdering:

Det synes som om både struktur og innholdsmessige momenter fra 2003-liturgien er godt ivaretatt. Høringsforslaget ligger nært opp til gjeldende 2003-liturgi for vigsel. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om Kirkerådet har tolket vedtaket om at det skal utvikles «tilsvarende liturgi» unødvendig strengt. Det synes i Kirkemøtets vedtak å være rom for å gjøre mindre tilpasninger, endringer og tillegg til dagens liturgi, uten at den dermed mister sin karakter av å være «tilsvarende liturgi». Det burde derfor være mulig å ta inn endringer som etter 2003 er godkjent i andre liturgier som ytterligere alternativer i begge vigselsliturgiene, uten at liturgien fra 2003 må ut på ny høring.

Forslag til svar:

Oslo bispedømmeråd synes i hovedsak at liturgiforslagene svarer godt til Kirkemøtets vedtak (KM sak 17/16). Man kunne imidlertid vært noe mer fleksibel i forhold til den liturgiske utviklingen som har vært etter 2003, slik at godkjente liturgiske ledd kunne tas inn som alternativer i begge vigselsliturgiene.

- 2. Er dere enige i å kalle ordningen «Vigselsordning for likekjønnede og ulikekjønnede par» / «Vigselsordning for likekjønna og ulikekjønna par»? Gi eventuelt forslag til en annen benevnelse.**

Vurdering:

Kirkerådet vedtok å gi liturgiene den foreløpige tittel: «Vigselsliturgi/ forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par» (KR 22/16). At man i høringsdokumentet har endret dette til «vigselsordning» virker noe underlig.

Samtidig synes høringsforslaget å operere med en relativt tung og «korrekt» formulering, som antagelig etter hvert ikke vil fungere i praksis. Den gjeldende vigselsliturgi fra 2003 heter bare «Vigsel». En enklere formulering – som utvilsomt vil være mer brukervennlig – kan derfor være Vigsel 2017, med undertittel «Vigselsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par». Tilsvarende kunne gjeldende vigselsliturgi da få tittelen Vigsel 2003. Her kan man også legge til undertittelen «Vigselsliturgi for ulikekjønnede par», selv om det strengt tatt ikke er nødvendig.

Forslag til svar:

Oslo bispedømmeråd går inn for den mer brukervennlige, inkluderende og mindre kjønnsmarkerende tittel: Vigsel 2017 med undertittel «Vigselsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par». Tilsvarende foreslås at gjeldende vigselsliturgi får tittelen Vigsel 2003.

3. Alminnelige bestemmelser (s 1-2).

Vurdering:

Formuleringene i Alminnelige bestemmelser synes å ivareta de nødvendige hensyn når det gjelder kjønnsnøytralt språk.

Det er i pkt.3 tatt inn formuleringen: «Forrettende prest har avgjørelsesmyndighet når det gjelder bruk av denne liturgien, jf. Tjenesteordning for menighetsprester, § 7». Det har vært noe usikkerhet knyttet til hva som egentlig menes her. I kontakt med Kirkerådet har administrasjonen fått stadfestet at det er forrettende prest – og ikke brudeparet – som har den endelige avgjørelse om bruk av denne liturgien. Dersom det ikke står noe eksplisitt om avgjørelsesmyndighet, vil det være presten/liturgen som tar avgjørelser vedrørende liturgi, jf. Tjenesteordning for menighetsprester § 7.

Dersom formuleringen blir stående, vurderer administrasjonen det som nødvendig at en tilsvarende formulering også bør tilføyes i Alminnelige bestemmelser i vigselsliturgien fra 2003.

Videre ble det presisert fra Kirkerådet at det er Kirkemøtet som eventuelt må ta stilling til det prinsipielle spørsmålet om det er prest eller brudepar som har avgjørelsesmyndighet. Dersom rådet ønsker å problematisere dette, kan forslag til svar i annet ledd under endres.

Forslag til svar:

Oslo bispedømmeråd støtter de endringer som er foreslått for å sikre kjønnsnøytrale formuleringer.

Oslo bispedømmeråd har merket seg at tillegget i pkt 3 – «*Forrettende prest har avgjørelsesmyndighet når det gjelder bruk av denne liturgien, jf. Tjenesteordning for menighetsprester, § 7*» - skal forstås som at det er forrettende prest – og ikke paret som skal vies – som har avgjørelsesmyndighet i spørsmålet om denne liturgien skal brukes. Dersom den foreslåtte formuleringen skal stå her, bør en tilsvarende formulering tas inn i Alminnelige bestemmelser i vigselsliturgien fra 2003.

4. Den innledende teksten eller til punktene 1, 2 og 3 i forslaget til vigselsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par?

Vurdering:

Når det gjelder de kjønnsnøytrale formuleringene, se pkt. 3 ovenfor.

Her kommer imidlertid noe av det vi var inne på under spørsmål 1 inn, med den unødige strengheten som høringsdokumentet bærer preg av. Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) foreslo at «I Faderens, Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver» tas inn som et alternativ i liturgien. Dette ble avvist av KR og begrunnet med at dette ikke er med i den gjeldende vigselsliturgien fra 2003. Nå er jo dette alternativet vedtatt til bruk i gudstjenester. Det synes derfor unødig strengt å ikke ta dette inn som et alternativ i den nye vigselsliturgien. Tilsvarende burde den gjeldene vigselsliturgien fra 2003 også gis samme mulighet, uten at den må sendes ut på høring av den grunn.

Forslag til svar:

Oslo bispedømmeråd støtter forslaget når det gjelder kjønnsnøytrale formuleringer.

Oslo bispedømmeråd ber om at NFGs forslag under punkt 2 Inngangsord: «I Faderens, Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver» tas inn som et tredje alternativ, og at tilsvarende gjøres i den gjeldene vigselsliturgien fra 2003.

5. **De innledende ordene under punkt 4 Skriftlesninger («Gud har skapt oss [...] stå ved hverandres side livet ut»)?**

Vurdering:

- A. Når det gjelder de kjønnsnøytrale formuleringene, se pkt. 3 ovenfor.
- B. Høringsforslaget legger vekt på å bevare strukturen og formuleringene i eksisterende vigselsliturgi så langt det er mulig. NFG hadde her en annen formulering, som KR avviste, nettopp med begrunnelse om likhet til 2003-liturgien. Det kan også påpekes at i KR's høringsforslag er «Gud» subjekt, men i NFGs forslag er «Vi» subjekt. Det kan også vurderes om setningen «Å leve sammen som ektefeller» i stedet burde endres til «Å leve sammen i ekteskap». Høringsforslagets formulering «Gud har skapt oss til å leve i felleskap med ham og med hverandre» støttes.
- C. Til formuleringen «stadfester Gud dette fellesskapet med sin velsignelse»: I 2003-liturgien sies det at Gud har «ordnet det slik at mann og kvinne skal være ett og stadfestet dette fellesskapet med sin velsignelse». Dette begrunnes med at kjønns polariteten er konstituerende for ekteskapet, og at denne kjønns polariteten forstås som en skaperordning. I forslaget til 2017-liturgi legges det vekt på at «to mennesker velger å leve sammen i ekteskap», og at Gud stadfester dette med sin velsignelse. Her understrekes det at mennesket er skapt som relasjonelt vesen, mer enn at vekten ligger på ekteskapet som institusjon. Noen vil derfor mene at tanken om Guds innstiftelse av ekteskapet viderføres til den nye liturgien på en uheldig måte. I 2003-liturgien knyttes tanken om Guds velsignelse til ekteskapet som ordning, dvs. at uttrykket "stadfestet dette fellesskapet med sin velsignelse" refererer til ekteskapet som ordning, ikke primært til det konkrete ekteskap som inngås. I den nye liturgien er dette i større grad knyttet til det aktuelle paret. Noen vil mene at påstanden blir veldig generell: Gud velsigner enhver relasjon mellom to mennesker. Spørsmålet blir da om det å si at "Gud stadfester dette ekteskapet med sin velsignelse" er å si mer enn hva man har dekning for i en liturgisk sammenheng: Vi kan BE om Guds velsignelse, men ikke erklære at Gud allerede velsigner. Ut fra samme tenkning vil noen hevde at setningen "ekteskapet er Guds gode gave" endrer betydning i den nye konteksten: I 2003-konteksten er det snakk om ekteskapet som ordning, i den nye konteksten kan det leses som et utsagn om det konkrete ekteskapet som inngås. Også her kan det være å gå for langt å erklære det så betingelsesløst: ekteskap kan inngås under ulike forhold og med ulike motiver, og det er ikke kirkens oppgave å "bedømme" konkrete ekteskap. Det fremlegges to alternative forslag til formulering av dette avsnittet:

C 1) Høringsforslaget: «Når to mennesker velger å leve sammen i ekteskap, stadfester Gud dette fellesskapet med sin velsignelse. Ekteskapet er Guds gode gave. Å leve sammen som ektefeller er å leve i tillit og kjærlighet, dele gleder og sorger og trofast stå ved hverandres side livet ut.»

C 2) Alternativt forslag: «Når to mennesker velger å leve sammen i ekteskap, stadfester vi dette fellesskapet og ber om Guds velsignelse. Å leve sammen som ektefeller er å leve i tillit

og kjærlighet, dele glæder og sorger og trofast stå ved hverandres side livet ut.»

Forslag til svar:

Oslo bispedømmeråd støtter de endringer som er foreslått for å for sikre kjønnsnøytrale formuleringer.

Oslo bispedømmeråd går inn for at første innledende setning til pkt.4 Skriftlesning skal være: «Gud har skapt oss til å leve i felleskap med ham og med hverandre».

Oslo bispedømmeråd går inn for at andre avsnitt til pkt. 4 Skriftlesning skal være: (Det som rådet vedtar).

6. Forslaget til to obligatoriske skriftlesninger og at disse skal være Sal 36,6-10 og 1 Joh 4,7-12? Angi eventuelle andre forslag til lesninger.

Vurdering:

Den nåværende vigselsturgi har her de såkalte «fundamentalordene» 1 Mos 1,27-28a og Matt 19,4-6. Disse kan naturlig nok ikke brukes på samme måte i en felles vigsel for likekjønnede og ulikekjønnede. Det er ikke lett å finne tekster som omhandler det nære fellesskapet mellom to mennesker, om en vil unngå kjønnpolariteten mellom mann og kvinne. Det er vakre tekster som er foreslått.

For noen vil det være viktig å knytte til gudbilledligheten mennesket fikk i skapelsen. At mennesket er skapt i Guds bilde – med noe av Guds evne til å gi og ta imot kjærlighet - er et viktig grunnlag for vår vigselsspraksis. En kan da tenke seg at her vil en kunne bruke 1 Mos 1,26a +27 a-b «Gud sa: «La oss lage mennesker i vårt bilde, så de ligner oss! Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det.» Det kan reises spørsmål ved forslaget om å utelukke resten av verset, som har den aktuelle fortsettelsen: «til mann og kvinne skapte han dem».

Som nytestamentlig tekst er det et godt valg å velge den foreslåtte teksten fra 1 Joh 4,7-12.

Noen innspill har problematisert forslaget om at det skal være to obligatoriske tekstlesninger. I 2003-liturgien har de obligatoriske lesningene karakter av en slags "fundamentalord" som gir den teologiske begrunnelsen for hele handlingen. En slik funksjon har ikke ordene i den nye

liturgien. De kan derfor skape et feilaktig inntrykk av parallellitet mellom de to ordningene. Som alternativ foreslås det at alle lesningene er valgfrie (ingen obligatoriske).

Forslag til svar:

Administrasjonen foreslår følgende svaralternativer:

- a. Oslo bispedømmeråd støtter høringsforslaget om at de to obligatoriske skriftlesningene skal være Salme 36, 6-10 og 1. Joh 4,7-12.
- b. Oslo bispedømmeråd ønsker at de to obligatoriske skriftlesningene skal være 1. Mos 1.26 a + 27 a-b og 1. Joh 4,7-12.
- c. Oslo bispedømmeråd ønsker ingen obligatoriske tekster, da det gir et feilaktig inntrykk av parallellitet mellom de to vigselsliturgiene. I stedet bør tekstene være valgfrie.

7. Ekteskapsinngåelse.

Vurdering:

Formuleringene ved ekteskapsinngåelsen er gode. Alternativet med å nevne navnene (henne/ham/NN) er positivt – og bør også kunne vurderes tatt inn i 2003-liturgien.

Forslag til svar:

Oslo bispedømmeråd støtter det aktuelle forslaget.

8. Punktene 8 – 13 (Overrekkelse av ringer, forbønn, musikk/symbolhandlinger, salme, velsignelse, utgang).

Vurdering:

Tilpasningene synes gode. Her er kun nødvendige omskrivninger og naturlige oppdateringer.

Forslag til svar:

Oslo bispedømmeråd støtter det aktuelle forslaget.

9. Det er lagt til 4 nye skriftlesningene som en kan velge å lese. Bør noe tas ut og/eller

andre skriftlesninger tas inn?

Vurdering:

Forslaget om å videreføre alle de alternative tekstlesingene fra 2003-liturgien støttes.

Siden liturgien også skal kunne brukes for ulikekjønnede par, er det klokt å videreføre tekstene fra 1 Mos 1, 27-28a og Matt 19, 4-6 som valgfrie lesninger.

I teksten fra 1 Mos 2, 18-20 foreslår vi at v 20b - «Men til seg selv fant mennesket ingen hjelper av samme slag» - utelates.

Til Rut 1, 16-17: Det synes lite relevant å ta med den siste delen av teksten som står i klammer: «Må Herren la det gå meg ille både nå og siden hvis noe annet enn døden skal skille meg fra deg!».

Forslag til svar:

Forslaget om å videreføre alle de alternative tekstlesningen fra 2003-liturgien støttes.

Siden liturgien også skal kunne brukes for ulikekjønnede par, er det klokt å videreføre tekstene fra 1 Mos 1, 27-28a og Matt 19, 4-6 som valgfrie lesninger.

I teksten fra 1 Mos 2, 18-20 foreslår vi at v 20b utelates.

Til Rut 1, 16-17: Det synes lite relevant å ta med den siste delen av teksten som står i klammer.

10. *Forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par.*

Vurdering:

Her gjelder det samme som er sagt om vigselsliturgien.

Forslag til svar:

Oslo bispedømmeråd støtter endringsforslag til Forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par i tråd med gjennomgangen over.

11. Andre kommentar.

Forslag til svar:

Oslo bispedømmeråd har ingen øvrige kommentarer.

Forslag til vedtak:

Oslo bispedømmeråd vedtar høringssvar vedrørende «Vigselsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par» med de endringer som fremkom i møtet.

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Magne Sandberg	BDRSF - 336	16/2431

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
064/16	Oslo bispedømmeråd	BS	05.09.2016

Høring om Regler for Kirkelig utdanningscenter nord

Vedlegg:

Høring om Regler for Kirkelig utdanningscenter nord (L)(288822)

KUN høringsdokument (L)(288673)

Saksopplysninger:

Oslo biskop og bispedømmeråd har mottatt høringsnotatet *Høring om Regler for Kirkelig utdanningscenter nord* (KUN). Notatet er lagt ved sakspapirene til bispedømmerådet.

KUN er lokalisert i Tromsø og gir praktisk-kirkelig utdanning til diakon, kateket, kantor og prest. Utdanningen legger vekt på tverrfaglighet, kontekstualitet, praksisnærhet og legger vekt på nordnorske forhold. Mange av studentene går på samlingsbasert deltidsstudium over noe lengre tid. Senteret ble igangsatt som et fireårig prøveprosjekt fra 1998, finansiert over

statsbudsjettet og underlagt Det praktisk-teologiske seminar ved Universitetet i Oslo (PTS). I 2003 ble KUN omgjort fra prosjekt til en permanent institusjon. Senteret ble formelt underlagt PTS, men skulle fortsatt ha eget styre og stor grad av selvstendighet. I dag har senteret en rektorstilling, tre fagstillinger og en førstekonsulentstilling.

Tidligere har bispedømmerådet uttalt seg om høringen *Organisering av praktisk-teologisk*

utdanning – etter et tydelig skille mellom staten og Den norske kirke fra Kulturdepartementet.

På sitt møte 18. juni 2015 ble følgende vedtak fattet om KUN: «Oslo bispedømmeråd går prinsipielt inn for å legge Kirkelig utdanningscenter i nord til Universitetet i Tromsø. Forslaget ble vedtatt med ni av 11 stemmer. Mindretallet på to går inn for å legge KUN inn under rettssubjektet for Den norske kirke». (OBDR sak 45/15).

Kulturdepartementet fikk imidlertid oppslutning i nevnte høring om sitt eget forslag om å overføre KUN til det nye rettssubjektet Den norske kirke. Stortinget vedtok 13. mai 2016 lov om endringer i

kirkeloven, og overføringen av KUN til rettssubjektet Den norske kirke kan dermed gjennomføres som planlagt. Ved overgangen til Den norske kirke må Kirkemøtet derfor vedta nye regler for KUN, til erstatning for det regelverk som eksisterer i dag. Det foreliggende forslag til regler ble vedtatt sendt ut på høring av Kirkerådet 8. juni 2016.

De foreslåtte reglene legger opp til at KUN vil få om lag den samme selvstendige stillingen som PTS til nå har hatt, med et styre som står ansvarlig for daglig drift og planarbeid. Styret vedtar også budsjett på grunnlag av tildeling fra Kirkerådet. Kirkerådets lederrolle overfor senteret vil komme til uttrykk gjennom den formelle oppnevningen av styret, oppnevning av leder og nestleder, samt merknadene i

budsjetttildelingene og årlige styringssamtaler med rektor og styreleder.

De reglene Kirkerådet har foreslått er bygget over den nåværende forskriften for Det praktisk-teologiske seminar. Retningsgivende for en slik tilnærming har vært det overordnede prinsippet i forvaltningsreformen; at det ikke gjøres flere endringer enn de som er nødvendige i og med overføringen fra staten. I dette tilfellet har KUN tidligere ikke hatt et eget fastsatt regelverk, men har drevet virksomheten på bakgrunn av retningslinjene som ble foreslått av PTS 1. april 2003, og som siden ble bekreftet av departementet. Her fremgår det at KUN skal ha eget styre, og at

sammensettingen fra prosjektperioden videreføres med det tillegget at KUN og PTS skulle være representert i hverandres styre med forslags- og talerett. KUN har likevel hatt en underordnet posisjon ved at det er styret i PTS, som formelt vedtar planer og budsjett, og som også foretar ansettelse av rektor ved senteret.

En del økonomiske og administrative tjenester, slik som utbetaling av lønn, føring av regnskap etc., er i dag ivaretatt av administrasjonen ved PTS. I forbindelse med virksomhetsoverdragelsen legger Kirkerådet opp til at disse oppgavene blir ivaretatt på en slik måte at de ikke vil medføre større endringer for KUNs nåværende bemanning.

Svarfristen er satt til 1. september 2015, men etter henvendelse, fikk vi utsatt svarfristen til etter bispedømmerådsmøtet.

Det er ikke knyttet spesielle spørsmålsstillinger til høringen og høringsinstansene bes om å svare på fritt grunnlag.

Når det gjelder de enkelte paragrafer, se høringsnotatets egne kommentarer (s.6).

Administrasjonen har ingen innvendinger til de foreslåtte regler for KUN. Vi har imidlertid merket oss at under § 2 Styre er det nevnt hvem som fremmer forslag til de som skal oppnevnes under pkt. a, b, d og e og hvem som velger de som skal oppnevnes under pkt. f og g. Det er imidlertid ikke nevnt noe vedrørende oppnevningen under pkt. c «to medlemmer med varamedlemmer som skal ivareta folkekirkelige brukerinteresser, hvorav minst ett medlem fra et av de to nordligste bispedømmer». Vi mener det er naturlig at det var de to nordligste bispedømmene som fremmer forslag om disse to styremedlemmene – ett fra hvert bispedømme. Vi foreslår at ett styremedlem velges blant medlemmene i et av bispedømmerådene, og ett medlem fremmes på fritt grunnlag av det andre rådet – og at dette går på omgang mellom bispedømmerådene fra periode til periode.

Forslag til vedtak:

Oslo bispedømmeråd har ingen merknader til høringsnotatets forslag til Regler for kirkelig utdanningscenter nord annet enn til § 2 Styre vedrørende oppnevningen under pkt. c «to medlemmer med varamedlemmer som skal ivareta folkekirkelige brukerinteresser, hvorav minst ett medlem fra et av de to nordligste bispedømmer». Her foreslår vi at det nedfelles at de to nordligste bispedømmene fremmer forslag om ett medlem hver. Oslo bispedømmeråd foreslår at ett styremedlem velges blant medlemmene i et av bispedømmerådene, og ett medlem foreslås på fritt grunnlag av det andre rådet – og at dette går på omgang mellom bispedømmerådene fra periode til periode.

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Magne Sandberg	BDRSF - 010	16/2153

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
057/16	Oslo bispedømmeråd	BS	13.06.2016
065/16	Oslo bispedømmeråd	BS	05.09.2016

Forslag til nytt delegasjonsreglement

Vedlegg:

Delegasjonsreglementet - revidert 31.5.2016

Saksopplysninger:

Saken stod på sakskartet til forrige møte i bispedømmerådet, men behandlingen ble utsatt til møtet 05. september. Saksfremlegg og vedlegg er det samme som ble lagt frem til møtet i juni.

Oslo bispedømmeråd behandlet sist delegasjonsreglement for forholdet mellom Oslo bispedømmeråd og daglig leder i sak 025/12. Det ble da gjort en rekke endringer som var nødvendig i forhold til henvisninger til lover og forskrifter som var foreldet, samt at daglig leder formelt ble delegert ansvar for å godkjenne fellesrådenes vedtak om betaling for bruk av kirker.

Bispedømmerådet ble orientert om delegasjonsreglement fra bispedømmeråd til stiftsdirektør i innføringskurset for nye bispedømmeråd. Det vises til informasjonspermen kapittel 10.

Etter konstituering av nytt bispedømmeråd er det på sin plass å fremlegge delegasjonsreglementet til ny behandling i rådet. En gjennomgang har avdekket at det igjen er nødvendig å oppdatere/presisere henvisninger til lover og forskrifter og nye budsjettposter. Endringene er lagt inn med spor endringer. Det vises til Lovdata <https://lovdata.no/> for siste versjoner av kirkeloven og gravferdsloven. Personalreglementene inngår i bispedømmerådets informasjonsperm kapittel 10.

Ved overgangen til selvstendig rettssubjekt 1.januar 2017 vil det igjen være behov for en oppdatering av henvisninger til lover og regelverk. Bispedømmerådet vil da få delegasjonsreglementet til ny behandling.

Bispedømmerådet bes også vurdere om tittelen «daglig leder» gjennomgående skal erstattes av «stiftsdirektør», da det er denne tittelen som benyttes i virksomheten.

Forslag til vedtak:

Delegasjonsreglementet for forholdet mellom Oslo bispedømmeråd og stiftsdirektør vedtas med fremlagte forslag til endringer.

Oslo bispedømmeråd - 057/16

OBDR - behandling:

OBDR - vedtak:

Saken utsettes på grunn av overskredet møtetid til bispedømmerådets møte 5.september.

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Magnar Helgheim	BDRSF - 123, BDRSF - 112	14/4643

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
066/16	Oslo bispedømmeråd	BS	05.09.2016

Økonomirapport pr juni 2016

Vedlegg:

obdrjuni16

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Bispedømmerådet ble i desember-møtet informert om et krevende budsjettår 2016 og at det var behov for nedbemanning for å fremlegge et budsjett i balanse. Dette som følge av at vi på toppen av en rekke kostnadskrevende reformer og hendelser har et årlig statlig produktivitetskrav på 0,7%. Samlet effekt av ovennevnte er en reell tildelingsreduksjon rundt NOK 3,5 mill. Vårt anslag for permanent bemanningsreduksjon ligger i størrelse 5-6 årsverk.

Revidert budsjett ble vedtatt på OBDR-møte 22.februar. I dette budsjettet ble det lagt inn en generell lønnsreduksjon i størrelse 3,5 årsverk. Inntil vedtak om reduksjon stillingsramme søkes besparelsen oppnådd via vakanser og stram vikarbruk i nært samspill med prostene. Det ble samtidig informert om at tiltaket er nødvendig, men ikke tilstrekkelig tiltak for å unngå merforbruk i 2016.

I OBDR-møte 9.mai ble stillingsrammen redusert med 3 årsverk (ett i Søndre Aker prosti , to i Østre Aker prosti). Det er gjort vedtak om nytt bemanningsutvalg som arbeider videre med ytterligere nedbemanning. I OBDR-møtet 13.juni la vi frem en årsprognose med budsjettoverskridelse NOK 1,7 mill. Imidlertid har avviket mellom budsjett og tildeling økt og tildelingen er derfor nå 720t lavere enn budsjett. Reell årsprognose målt mot tildeling er derfor et overforbruk på NOK 2,4mill (1,7+0,7).

Iverksatte tiltak

Det er iverksatt en rekke tiltak for å redusere et ventelig merforbruk. Det nevnes:

- Vedtak i des om bemanningsutvalg, drøftelser i utvalget vinter/vår 2016
- Prostemøtet i febr: hvert prosti bidrar med besparelse ca 0,5 årsverk
- Administrasjonen utarbeider retningslinjer for innsparing
- Vedtak i OBDR 9.mai om redusert stillingsramme
- Prostene med brev til sine ansatte om innsparinger
- Brev 19.7 fra biskop til alle menighetsråd og ansatte hvor det redegjøres for økonomisk innstramning og redusert bemanning.

Presteskapet

Presteskapet omfatter primært lønnsmidler til normalt 148 årsverk og ca NOK 5m i tilhørende driftsmidler. Som nevnt foran er det i årets budsjett lagt inn en reduksjon for lønnsutgifter tilsvarende 3,5 årsverk. Spenningen er knyttet til i hvilken grad vi makter å oppnå dette; kfr effekten av vakanser og sparetiltak. Siden besparelsen er budsjettert lineært (les: flatt, jevnt) over 12 måneder er det forventet at budsjettoverskridelsen er størst i begynnelsen av året (det tar tid å implementere sparetiltak).

PRESTESKAPET PR 30.6.2016 – JUSTERT					
Hele 1000 kr	BUD	REGN	AVVIK	JUSTERT	Sml 30.4
Personal	51 233	52 510	-1 277	-1377	-1 757
Drift	2 434	2 180	254		277
Før innt	53 667	54 690	-1 023		-1 480
Inntekter	-25	-348	323		63
SUM	53 642	54 342	-700	-800	-1 417

Manuelt justert for ikke-bokført-prestelønn 100t (p 21)

Vi har i tabellen foretatt en manuell justering på 100t da juni-regnskapet mangler en lønnsbelastning (feilført på post 21).

Lønn/personalkostnadene viser etter 6 måneder en overskridelse på NOK 1,38m og representerer en bedring på 380t siden april. Vi kan være oppmerksomme på at mye av inntektene er utfakturerte utensoknstillegg. Linjen inntekter kan derfor betraktes som et positivt korrektiv til linjen personal – hvilket betyr at personalkostnadene reelt «bare» har overskridelse ca 1,1 mill.

Driftskostnadene viser budsjettbesparelse på 250t. Dette er på nivå med regnskap pr 30.3 og 30.4. I vår årsprognose har vi basert oss på at denne besparelsen ikke fullt ut opprettholdes.

Pr 30.juni fremkommer presteskapet således med et budsjettavvik på 800t eller 1,5 %. Pr 30.april utgjorde avviket NOK 1,4m.

Presteskapets resultatbedring skyldes flere forhold, blant annet:

- Mer inntekter fra sykerefusjoner, nå månedlig nivå 307t
- Effekten av vakanser og besparelser i prostiene

Det er viktig å være oppmerksom på at tildelingen er ca 700t lavere enn vedtatt årsbudsjett; kfr pkt 1.9 i sak til OBDR 9.mai:

- Tildelingsjusteringer 359t
- Overbudsjettering 360t

Hyppige justeringer i tildelingene gir avvik mot vedtatte budsjetter. For 2016 kommer i tillegg det faktum at vedtatt revidert budsjett februar 2016 ikke fullt ut var i balanse – tross innlagt besparing 3,5 årsverk.

Til OBDR-møtet i juni fremla vi en årsprognose for presteskapet hvor merforbruket vurderes til NOK 2,4m målt mot tildelingen. Prognosen er basert på 3 personalkomponenter (tilleggslønn/ beredskap/ lønnsoverskridelse), 2 øvrige komponenter (driftskostnader/ inntekter) samt tildelingsnivået.

En viktig usikkerhet er hvor mye tilleggslønnen vil utgjøre for periode 3. I vår årsprognose regner vi med at tilleggslønnen vil gi oss budsjettsprekk på 720t + avgift. Pr juni-regnskapet utgjør avviket foreløpig 222t.

Vi vil foreta ny vurdering av årsprognose når tallen fra 31.august foreligger. Basert på regnskapet pr første halvår er indikasjonen at årsprognosen kan nedjustere merforbruket noe (tendens nærmere NOK 2 mill).

Kirkelig administrasjon

Budsjettet for kirkelig administrasjon omfatter lønnsmidler til ca 20 årsverk ved bispekontoret, samt tilhørende driftsmidler hvor husleie er største utgiftskomponent.

KIRKELIG ADMINISTRASJON PR 30.6.2016					
Hele 1000 kr	BUD	REGN	AVVIK	Note	Sml 30.4
Personal	6 504	6 258	246		230
Drift	3 497	3 457	40		6
Før innt	10 001	9 715	286		236
Inntekter	-366	-368	2	tilskudd	-38
SUM	9 635	9 347	288	3,0 %	198

Regnskapet pr 30.6 viser fortsatt besparelse og ligger på nivå med tertialregnskapet. Besparelsen utgjør 3% (pr april 2,8%), og har oppstått som følge av sykefravær som ikke er fullt ut erstattet (vakanse). Fra september er personalavdelingen igjen fulltallig.

Døveprostiet

DØVEKIRKEN PR PR 30.6 2016 - UTEN TROSOPPLÆRING					
Hele 1000 kr	BUD	REGN	AVVIK	Note	Sml 30.4

Personal	4 930	4 677	253		107
Drift	722	799	-77		42
Før innt	5 652	5 476	176		149
Inntekter	-94	0	-94		-63
SUM	5 558	5 476	82	1,5 %	86

Døveprostiet har budsjettbesparelse ca 1,5% som er på nivå med tidligere. Oppstillingen omfatter ikke regnskap knyttet til trosopplæringen hvor besparelsen også utgjør ca 80t.

Samlet halvårsregnskap

I sum viser regnskap pr 30.juni en budsjettoverskridelse på 350t eller 0,5% Dette er en vesentlig bedring i forhold til kvartals- og tertialregnskapene. Det er resultatutviklingen for presteskabet som sørger for bedringen da denne overskridelsen er redusert fra NOK 1,4m til 0,8m.

Økonomioversikt post 01 pr 30. juni 2016 – justert						
PR 300616	Budsjett	Periode	Forbruk	Budsjett	Note	Sml 30.4
	år 2016	budsjett	pr juni	avvik justert		avvik
PRESTER	106 452	53 642	54 342	-800	just 100t	-1 417
KIRK ADM	19 404	9 635	9 347	288		198
Delsum	125 856	63 277	63 689	-512		-1 219
PROSENT				-0,8 %		-2,9 %
DØVE	15 304	7 657	7 492	165		237
Sum	141 160	70 934	71 181	-347		-982
PROSENT				-0,5 %		-2,1 %

Kolonnen til venstre budsjett 2016 viser opprinnelig årsbudsjett. Gjennom mai-oppgjøret (lønn) er budsjettet automatisk forhøyet. Presteskapets årsbudsjett er således nå 107.261.

Vi minner igjen om at for å unngå merforbruk av tildelte midler måtte forbruket ha vært 700t lavere enn vedtatt budsjett. Vi minner videre om at noe av besparelsen på drift presteskap, og noe av besparelsen innen døve og kirkelig administrasjon trolig vil være lavere pr 31.12. Vi viser til vår årsprognose.

Andre forhold

Den årlige departementsrapporteringen pr 31.8 sammen med plan for forbruk ut året har i år frist 16.september. OBDR vil til neste møte bli informert om denne rapporteringen.

Fase 2 i bemanningsutvalgets arbeid ventes igangsatt i september.

Vi vil innen neste møte fremlegge nytt revidert budsjett slik at avviket mellom tildeling og

nåværende budsjett elimineres.

Forslag til vedtak:

Oslo bispedømmeråd tar den økonomiske informasjon pr 30.juni til etterretning.